

ISSN: 0257-4152
e-ISSN: 2687-2072

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EGE ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

*Tarih
İncelemeleri
Dergisi*

XXXIX/2
2024

BORNOVA – İZMİR

ISSN: 0257-4152
e-ISSN: 2687-2072

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EGE ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

*Tarih
İncelemeleri
Dergisi*

XXXIX/2
2024

BORNOVA – İZMİR

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ

ISSN: 0257-4152, e-ISSN: 2687-2072

Uluslararası Hakemli Dergi

Yılda bir cilt, Temmuz ve Aralık aylarında iki sayı halinde yayımlanır.
Derginin kısaltması: **TİD**

Sahibi

E. Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü adına
Prof. Dr. Yusuf AYÖNÜ (Dekan)

Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 18679

Yayın Tarihi: 27 Aralık 2024

Yazışma Adresi / Correspondence Address

Tarih İncelemeleri Dergisi Editörlüğü
E.Ü. Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, 35100 Bornova-İzmir, Türkiye
Faks: +90 232.388 11 02 Tel: +90 232.311 13 43/39 26
E-mail: tarihincelemeleri@gmail.com

Tarih İncelemeleri Dergisi,

TÜBİTAK-ULAKBİM-TR Dizin, Emerging Sources Citation Index (ESCI), European Reference Index for the Humanities (ERIH), Modern Language Association of America (MLA), Humanities International Index (EBSCOHost) ve Humanities Source Ultimate (EBSCOHost)'de yer almaktadır.

Derginin internet sayfası: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/egetid>

EDİTÖRLER / EDITORS

Prof. Dr. Süleyman Özkan - Prof. Dr. Nuri Karakaş

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dimiter Angelov, Harvard University, Boston/USA.
Prof. Evangelia Balta, National Hellenic Research Foundation, Institute of Historical Research,
Athens/GREECE.
Prof. Dragi Gjorgjev, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje/NORTH MACEDONIA.
Assoc. Prof., Fabio L. Grassi, Sapienza University of Rome, Rome/ITALY.
Prof. Dr. Cüneyt Kanat, Ege Üniversitesi, İzmir/TÜRKİYE.
Prof. Dr. Mehmet Ali Kaya, Ege Üniversitesi, İzmir/TÜRKİYE
Prof. Dr. Cihan Özgün, Ege Üniversitesi, İzmir/TÜRKİYE.
Prof. Önhan Tunca, The University of Liege, Liege/BELGIUM.

YAYIM İLKELERİ

Dergimizde; sadece özgün araştırma ve inceleme makalesi yayımlanır.

Dergide yayımlanan tüm yazıların ilmi ve fikri sorumluluğu yazarına aittir.

Yazıların, başka bir yerde, farklı bir dilde dahi olsa yayımlanmamış olması gerekir.

Yayımları teklif edilen yazılar, yayın kurulu tarafından incelendikten sonra iki hakeme gönderilir ve iki hakemin olumlu raporları sonucunda yayımlanır.

Yazıların yazım dili, yabancı dilde yazılanlar hariç, Türkiye Türkçesi olmalıdır.

Yazıların sayfa sayısı, metin ve levha olarak 30 sayfayı geçmemelidir.

Yayımlanan makaleler, Yayın Kurulu'ndan izin alınmadan kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz.

YAYIM KURALLARI

Makaleler, Türkçe veya İngilizce olabilir. Makaleler için Türkçe “öz” ve İngilizce “abstract” ile beşer adet “Anahtar Kelime (Keywords)” verilmelidir.

Makalenin arkasına 700-800 kelimelik bir İngilizce Summary de eklenmelidir.

Dipnotlar şu şekilde gösterilmelidir:

Tek yazarlı kaynak : Uzunçarşılı 1957, s.23; Karal 1940, s.234.

İki yazarlı kaynak : Bilge ve Kaynak 2000, s.11-12.

İkiden fazla yazarlı kaynak : Hamilton vd. 1957, s.345 vd.

Birden fazla cildi olan kaynak: Ünal 2002, I, s.23-24, Lev. 12.

Yazarın aynı yılda basılmış eserleri: Alkım 1990a, s.45; Alkım 1990b, s.90.

Dipnotlara atıfta bulunulmamalı, **a.g.e.**, **ibid** gibi kısaltmalar kullanılmamalıdır.

Kısaltmalar, “KAYNAKLAR” kısmında liste halinde verilir.

Makalelere eklenmesi istenen görseller ayrı bir dosyada JPEG olarak kaydedilmelidir.

Yazar, metni e-mail yoluyla editöre göndermelidir.

Makale sahibi, açık adresini, elektronik posta ve telefon numarasını yazmalıdır.

Editör, gerektiğinde makalelerin yazım ve dil özellikleri üzerinde değişiklik yapabilir.

Yayımlanmayan makaleler iade edilmez.

Yazılar Microsoft Word programında, metin 10, dipnotlar 9 punto olarak yazılır.

Kâğıt boyutu 16,5x24 cm. olmalıdır.

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ
XXXIX-2, Aralık/December 2024
İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Kezban ACAR KAPLAN

İngiliz Kaynaklarına Göre 1850'lerde Samsun ve Sinop'ta Ticaret
Trading in Samsun and Sinope at the 1850s according to British Reports 475-496

Fatih Yahya AYAZ

Bir Devleti İçinden Tanımak: Memlûk Emiri Baybars el-Mansurî'nin Askerî ve Siyasî Kariyeri
Getting to Know a State From Within: The Military and Political Career of the Mamluk Emîr Baibars al-Mansurî (d. 725/1325) 497-535

Okan BÜYÜKTAPU

Hırvat Bilim ve Sanat Akademisi Arşivi'ndeki Osmanlı Belgeleri Koleksiyonu
Collection of Ottoman Documents in the Archive of the Croatian Academy of Science and Art 537-559

İlhami Tekin CİNEMRE

The Longest Century of Armenia: A Quest for Balancing Between the Roman-Sasanian in the Fourth Century
Armenia'nın En Uzun Yüzyılı: Dördüncü Yüzyılda Roma-Sâsânî Arasında Bir Denge Arayışı 561-598

Muzaffer DEMİR

İskitlerin MS 238-254 Yılları Arasında Roma Topraklarını İstilaları Üzerine Yeni Değerlendirmeler
Reconsiderations on the Scythians' Invasion of Roman Lands Between 238-254 AD 599-626

Ertan GÖKMEN

Tanzimat Sonrası Osmanlı Kadılıklarının Sınıfları ve Maaşları
Classes and Salaries of Ottoman Judgeships After Tanzimat 627-667

Salıha OKUR GÜMRÜKÇÜOĞLU

Ta'zîr Provisions Applied to Murder and Theft Crimes in Ottoman Criminal Law During The Tanzimat Period
Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukukunda Katil ve Sirkat Suçlarına Uygulanan Tazir Hükümleri 669-696

Onur GÜVEN

Bizans Sarayında Gürcü Bir İmparatoriçe: Mariam Bagrationi Hayatı ve Faaliyetleri (1050-1118)
A Georgian Empress in the Byzantine Palaces: The Life and Activities of Mariam (1050-1118) 697-722

Yusuf KOĞ - Can DEVECİ

İngiltere'nin Basra Körfezi Ajansı Lewis Pelly'nin Katar-Bahreyn Savaşı'ndaki Rolü ve Deniz Barışı Antlaşmaları (1867-1868)

*The Naval Peace Treaty of 1868 and the Role of British Persian Gulf Agent
Lewis Pelly in Qatar* 723-751

Nurdan KÜÇÜKHASKÖYLÜ - Melek SARI GÜVEN

The American Painter Walter Gould's Trip to Turkey in 1851: Visit to Lajos Kossuth
and Reflections in Art
*Amerikalı Ressam Walter Gould'un 1851 Türkiye Seyahati: Lajos Kossuth'u Ziyaret
ve Sanata Yansıyanlar* 753-772

Metin MENEKŞE

Yabancı Seyyahlar Gözünden İstanbul Yangınları İle Mücadele: Tulumbacı Teşkilatı
Ve Tulumbacılara Dair Gözlemler
*Fighting Istanbul Fires from the Perspective of Foreign Travelers: Observations on
Tulumbacı Organization and Tulumbacılar* 773-820

Murat TEKİN - Hatice UYANIK - Şengül Dilek FUL

Mö 67 Zela Savaşı'nın Yerine Işık Tutan Bir Kale: Dadasa Kalesi
*A Fortress that Sheds Light on the Site of the Battle of Zela in 67 BC:
Dadasa Fortress* 821-843

Meltem TEMİZKAN

İskenderiye Kütüphanesi'ndeki Görev Dağılımı Üzerine
On the distribution of tasks of The Library of Alexandria 845-856

Kazım UZUN

Son Haçlıyı Kovmak: Memlüklerin Arvad Adası'nı Fethi ve Doğu Akdeniz
Güvenlik Politikası
*Expelling the Last Crusader: The Mamluk Conquest of Ruad Island and Its Impact
on Eastern Mediterranean Security* 857-880

İbrahim YORGUN

The Trap of Present-Day: Presentism as An Issue and Its Boundaries in Historical
Methodology
Günümüzün Tuzağı: Bir Sorun Olarak Presentizm ve Tarihsel Yöntemdeki Sınırları 881-898

Yusuf Cihat ZORBACI- Sadık SARISAMAN

İkinci Dünya Savaşı Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Azınlık Tartışmaları
*Minority Debates in The Grand National Assembly of Turkey During The Second
World War* 899-932

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Kezban ACAR KAPLAN İngiliz Kaynaklarına Göre 1850’lerde Samsun ve Sinop’ta Ticaret	475-496
Fatih Yahya AYAZ Bir Devleti İçinden Tanımak: Memlûk Emiri Baybars el-Mansuri’nin Askerî ve Siyasi Kariyeri	497-535
Okan BÜYÜKTAPU Hırvat Bilim ve Sanat Akademisi Arşivi’ndeki Osmanlı Belgeleri Koleksiyonu	537-559
İlhami Tekin CİNEMRE The Longest Century of Armenia: A Quest for Balancing Between the Roman-Sasanian in the Fourth Century	561-598
Muzaffer DEMİR İskitlerin MS 238-254 Yılları Arasında Roma Topraklarını İstilaları Üzerine Yeni Değerlendirmeler	599-626
Ertan GÖKMEN Tanzimat Sonrası Osmanlı Kadıliklarının Sınıfları ve Maaşları	627-667
Salih OKUR GÜMRÜKÇÜOĞLU <i>Ta’zîr</i> Provisions Applied to Murder and Theft Crimes in Ottoman Criminal Law During The Tanzimat Period	669-696
Onur GÜVEN Bizans Sarayında Gürcü Bir İmparatoriçe: Mariam Bagrationi Hayatı ve Faaliyetleri (1050-1118)	697-722
Yusuf KOĞ - Can DEVECİ İngiltere’nin Basra Körfezi Ajansı Lewis Pelly’nin Katar-Bahreyn Savaşı’ndaki Rolü ve Deniz Barışı Antlaşmaları (1867-1868)	723-751
Nurdan KÜÇÜKHASKÖYLÜ - Melek SARI GÜVEN The American Painter Walter Gould's Trip to Turkey in 1851: Visit to Lajos Kossuth and Reflections in Art	753-722
Metin MENEKŞE Yabancı Seyyahlar Gözünden İstanbul Yangınları İle Mücadele: Tulumbacı Teşkilatı Ve Tulumbacılar Dair Gözlemler	773-820
Murat TEKİN - Hatice UYANIK - Şengül Dilek FUL Mö 67 Zela Savaşı’nın Yerine Işık Tutan Bir Kale: Dadasa Kalesi	821-843
Meltem TEMİZKAN İskenderiye Kütüphanesi’ndeki Görev Dağılımı Üzerine	845-856
Kazım UZUN Son Haçlıyı Kovmak: Memlûklerin Arvad Adası’nı Fethi ve Doğu Akdeniz Güvenlik Politikası	857-880
İbrahim YORGUN The Trap of Present-Day: Presentism as An Issue and Its Boundaries in Historical Methodology	881-898
Yusuf Cihat ZORBACI- Sadık SARISAMAN İkinci Dünya Savaşı Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Azınlık Tartışmaları	899-932

